

Wim Gertenbach
College Zandvoort

DYSLECTISCH?

**Op het Wim Gertenbach College kijken
we naar wat een kind wél kan.**

mavo en onderbouw havo

- extra cijferlijst waarbij we rekening houden met dyslexie
- individuele ondersteuning door gespecialiseerde remedial teacher
- begeleiding zo veel mogelijk *in de klas*
- docenten die vertrouwd zijn met dyslexie
- aparte opdrachten en spelregels bij proefwerken

Tijdens de Open Dag:
om 19.30 uur lezing over dyslexie
in het voortgezet onderwijs

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers,

Op het Wim Gertenbach College in Zandvoort hebben wij al jarenlang de goede gewoonte om goed te zorgen voor onze dyslectische leerlingen. Dit houdt in dat deze leerlingen bij ons de begeleiding krijgen die zij nodig hebben om succesvol de school te doorlopen. Wij zijn een kleine school die de kwaliteit van het onderwijs hoog in het vaandel heeft staan. De school heeft een hecht team van docenten die elkaar en hun leerlingen goed kennen.

We hebben een volledig bevoegd remedial teacher die alle dyslectische leerlingen onder haar hoede heeft. Zij begeleidt deze leerlingen wanneer dit nodig is (in en/of buiten de klas) maar laat leerlingen ook op eigen kracht verder gaan wanneer dit kan. Geen zinloze jarenlange hulplessen, maar begeleiding op maat. Geen eindeloze herhaling van spellingregels e.d., maar werken aan de acceptatie van het probleem en compensatiemogelijkheden bieden. Dyslexie is een stoornis waarover steeds weer nieuwe feiten ontdekt worden, er is veel wetenschappelijk onderzoek naar deze problematiek en ook de inzichten met betrekking tot remedial teaching veranderen. Zo is men teruggekomen van het idee om leerlingen slechts in groepjes in een kamertje apart te begeleiden, omdat bleek dat leerlingen het geleerde nu eenmaal niet automatisch gaan toepassen in hun schoolvakken.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Fred van Zanten'.

Fred van Zanten,
directeur

Monique van Heist
Remedial teacher en zorgcoördinator

De taak als remedial teacher

Onze remedial teacher houdt de nieuwste ontwikkelingen bij op het gebied van dyslexie en remedial teaching. Zij besteedt een groot deel van de tijd aan deskundigheidsbevordering van de docenten in ons team. Voor zover het mogelijk is krijgen dyslectische leerlingen begeleiding in de klas van hun eigen docenten, ondersteund door de remedial teacher. Daarnaast krijgt elke dyslectische leerling faciliteiten toegekend die zijn/haar hele schoolcarrière blijven gelden. Sommige faciliteiten gelden voor alle dyslectische leerlingen, van andere faciliteiten wordt per leerling bekeken of ze nodig zijn. Het uitgangspunt hierbij is altijd dat een leerling niet afgerekend mag worden op dyslexie, maar een eerlijke kans moet krijgen om te laten zien wat hij of zij wél kan.

Signalering van problemen

De meeste dyslectische leerlingen komen tegenwoordig binnen met een dyslexieverklaring en onderzoeksrapport waar wij veel informatie in kunnen vinden. Verder krijgen wij informatie van de basisschool, de ouders en de leerling zelf. Eventueel (als het onderzoeksrapport bijvoorbeeld verouderd is) neemt de remedial teacher zelf nog enkele testen af om meer informatie te krijgen. Voor leerlingen zonder dyslexieverklaring bij wie wel het vermoeden van dyslexie bestaat, kunnen wij een vooronderzoek uitvoeren en zo nodig in samenwerking met de onderwijs begeleidingsorganisatie Onderwijs Advies een dyslexieverklaring afgeven.

‘Hoe belemmert de dyslexie de leerling in zijn functioneren?’

Wij willen echter niet alleen weten op welke gebieden de leerling een achterstand heeft opgebouwd, maar vooral hoe hem dit belemmert in zijn functioneren in het voortgezet onderwijs. Daarom evalueren wij van klas 1 tot en met klas 4 bij elk rapport (4x per jaar) hoe het met de leerling gaat. We kijken daarbij naar de cijfers, werkt tempo, werkverzorging, huiswerk, gedrag en eventuele uitval op bepaalde onderdelen van vakken om te bepalen of en hoe de leerling in de komende rapportperiode begeleid zal worden.

Begeleiding in de klas

We streven ernaar zo veel mogelijk begeleiding in de klas te laten bieden door de docenten. Zij worden hierbij begeleid door de remedial teacher. Dit gebeurt op verschillende manieren.

Algemene maatregelen

Veel maatregelen die te bedenken zijn om dyslectische leerlingen te ondersteunen, zijn ook heel goed voor alle andere leerlingen. Bij het kiezen van een nieuwe methode is het bijvoorbeeld heel zinvol om deze ook eens door de ogen van een dyslectische leerling te bekijken. Is het leesbaar? Is het overzichtelijk? Zijn de instructies wel duidelijk?

Alle leerlingen moeten de soms ingewikkelde schoolboekentaal leren lezen. Het trainen van leesstrategieën die de leerling helpen een tekst te begrijpen (zodat hij zelfstandig met zijn schoolboeken kan werken), is voor alle leerlingen zinvol. Deze

leesstrategieën komen bij alle vakken terug. Voor de dyslectische leerlingen betekent dit dat er niet meer eindeloos geoefend wordt met technisch lezen, maar dat ze leren om ondanks hun leesstoornis toch teksten te kunnen lezen en begrijpen. Zij hebben altijd recht op extra tijd bij leesopdrachten.

Een andere algemene maatregel is dat voor alle leerlingen structuur in de lessen prettig is. Alle docenten geven aan het begin van de les aan wat die les behandelt wordt en van de leerlingen verwacht wordt. Ook wordt altijd ruim voor het einde van de les het huiswerk opgegeven. Leerlingen én hun ouders vinden het huiswerk terug op het internet (via Magister).

‘Het trainen van leesstrategieën is voor alle leerlingen zinvol’

Door goed na te denken over maatregelen waarvan alle leerlingen profijt hebben, worden dyslectische leerlingen ook minder in een uitzonderingspositie geplaatst.

Individuele maatregelen

Meestal heeft een dyslectische leerling echter niet voldoende steun aan deze algemene maatregelen. Alle dyslectische leerlingen krijgen daarom bij alle taalvakken (Nederlands, Engels, Frans en Duits) een extra cijfer voor elk gemaakt werk, waarbij de spelling niet wordt meegeteld. Het gemiddelde van dit cijfer wordt per vak ook, naast het gewone cijfer, op het rapport gezet en hier wordt naar gekeken bij de overgang naar de volgende klas. Daarnaast hebben alle dyslectische leerlingen recht op extra tijd bij proefwerken en schriftelijke overhoringen.

Wat verder noodzakelijk is om in de klas goed mee te kunnen doen, wordt overlegd met de leerling en de ouders en zo nodig vastgelegd in een persoonlijk handelingsplan. Hierbij valt te denken aan het gebruik van voorgelezen schoolboeken op cd-rom, een digitaal voorleesprogramma bij bijvoorbeeld toetsen, een laptop of tablet, kleinere stukken leerstof en zelfs dispensatie voor een moderne vreemde taal. Het handelingsplan wordt besproken met de ouders en de leerling zelf.

Begeleiding door de remedial teacher

De remedial teacher stelt nieuwe docenten op de hoogte van het dyslexiebeleid en begeleidt hen bij het toepassen hiervan in de klas. Daarnaast houdt zij alle docenten op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen rond dyslexie, zoals nieuwe inzichten en ICT-mogelijkheden.

De docenten voeren het beleid uit in hun klassen, maar indien nodig woont de remedial teacher lessen bij om hierbij te ondersteunen, bijvoorbeeld door leerlingen tijdens de les te observeren (hoe is zijn/haar aanpak, gedrag, etc.).

De remedial teacher blijft op deze manier ook op de hoogte van wat zich in de lessen van haar leerlingen afspeelt. Soms is zij in lessen aanwezig om juist de docent te observeren. Dit kan zijn om de leerkracht advies te kunnen geven over het begeleiden van leerlingen in de les, of om bijv. te onderzoeken hoe leerkrachten instructie geven, omgaan met schooltaal, vaktaal, teksten, etc. Eventueel wordt naar aanleiding van de bevindingen een studiedag(deel) georganiseerd om één en ander gezamenlijk aan te pakken.

Begeleiding buiten de klas

Als de leerling niet voldoende geholpen is met begeleiding in de klas en de toegekende faciliteiten, wordt in overleg met de leerling en de ouders bekeken of begeleiding buiten de klas zinvol is. Soms is het nodig een leerling even apart op het juiste spoor te zetten, waarna de begeleiding in de klas verder gaat. Er wordt in deze gevallen altijd een handelingsplan gemaakt waarin precies omschreven staat wat de begeleiding inhoudt. De remedial teacher houdt tijdens zo'n periode nauw contact met de docent(en). De begeleiding kan zich ook richten op het leren accepteren dat je dyslectisch bent en hiermee leren omgaan (gebruik maken van de faciliteiten, voor jezelf leren opkomen, etc.).

Handelingsplan

In het handelingsplan staat kort omschreven wat de begeleiding in en/of buiten de klas inhoudt. Na elke begeleidingsles wordt aan docenten teruggekoppeld wat er gedaan is en hoe dit in de klas kan worden opgepakt of voortgezet. Het doel is dat de leerling zo snel mogelijk weer verder kan zonder deze aparte begeleiding. Onze dyslectische leerlingen worden hun hele schoolcarrière bij ons in de gaten gehouden, zodat we nooit te laat zijn met hulp bieden.

Faciliteiten

Elke dyslectische leerling krijgt de volgende faciliteiten:

1. Extra tijd bij proefwerken en schriftelijke overhoringen (10 minuten per lesuur).
2. Twee cijfers voor schriftelijk werk bij Nederlands en de moderne vreemde talen. Het ene cijfer is de normale beoordeling, bij het andere cijfer wordt de spelling niet meegerekend.

Bijvoorbeeld:

Een leerling schrijft bij Engels teebel i.p.v. table. Voor het eerste cijfer wordt dit fout gerekend, voor het tweede niet, omdat duidelijk is dat de leerling de vertaling van het woord 'tafel' kent.

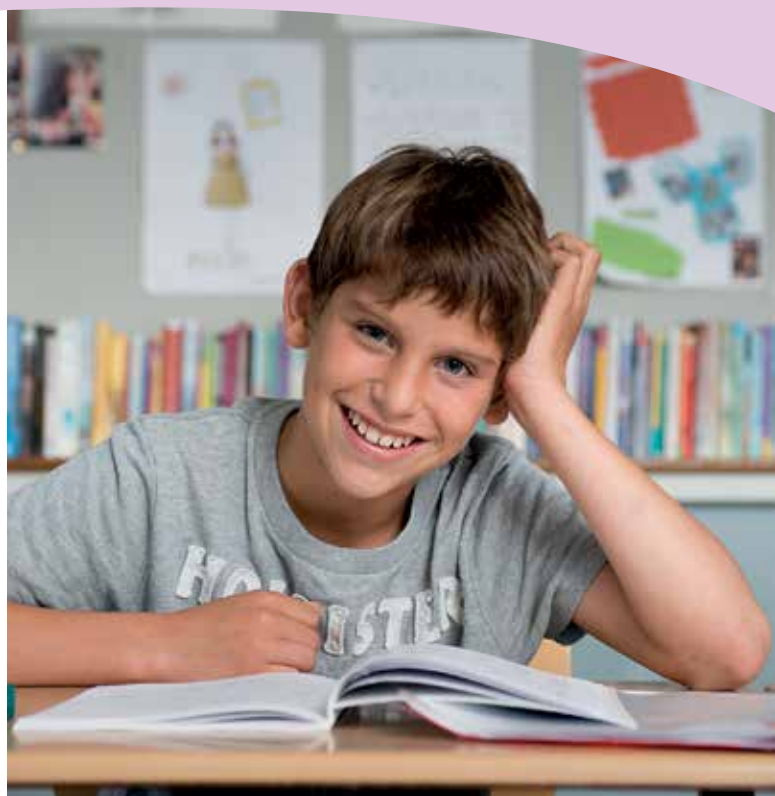
Dit tweede cijfer wordt ook op het rapport genoteerd. Het werkt heel motiverend voor leerlingen, omdat ze niet altijd op spelling afgerekend worden bij de talen. Ze krijgen de kans te laten zien wat ze wel kunnen. Verder geeft het ons een realistischer beeld hoe de leerling presteert, wat weer een argument kan zijn om een leerling ondanks onvoldoendes voor misschien wel alle talen toch over te laten gaan. Als de cijfers 'zonder spelling' wel voldoende of bijna voldoende zijn, heeft de leerling toch heel wat van de taal opgestoken. In hogere jaren kan de leerling Frans en/of Duits laten vallen. In het examenjaar speelt spelling een ondergeschikte rol.

Als het nodig is kunnen leerlingen de volgende extra faciliteiten toegekend krijgen:

3. Kleinere porties leerstof.
4. Gebruik van Daisyspeler / software.
5. Niet hoeven voorlezen in de klas.
6. Teksten die in de klas gelezen moeten worden mogen thuis worden voorbereid.
7. Schrijfopdrachten voor Nederlands en vreemde talen mogen op de computer worden gemaakt (met spellingcontrole).
8. Beoordeling van uitspraak vreemde talen mag niet op basis van voorlezen.
9. Langere leespauses bij luistertoetsen.
10. Gebruik van hulpmiddelen in de klas zoals laptop/tablet en voorleessoftware.

Op het Centraal Schriftelijk Eindexamen bestaat de mogelijkheid voor dyslectische leerlingen om gebruik te maken van extra tijd, een laptop en audio-ondersteuning (voor-gelezen examen).

Op het schoolexamen (Programma van Toetsing en Afsluiting) in klas 3 en 4 mogen dyslectische leerlingen gebruik maken van voorleessoftware bij toetsen. Deze software wordt voor alle dyslectische leerlingen door de school beschikbaar gesteld.

Schoolkeuze

Veel dyslectische kinderen hebben extra aandacht nodig op school om tot een succesvolle schoolcarrière te komen. De problemen van dyslectische kinderen zijn zeer divers, vandaar dat wij kiezen voor een individuele benadering waarin we oplossingen zoeken voor de specifieke problemen van elk kind. Na het eerste leerjaar zijn de problemen niet ineens over, dus blijven wij de leerlingen volgen en zonodig begeleiden tot en met het eindexamen. Alle docenten worden begeleid bij het omgaan met leerlingen met dyslexie en het werken met handelingsplannen in de klas. Dit gebeurt wel zo dat niet de dyslexie maar juist het kind (zoals alle kinderen in de school) centraal staat. Al onze maatregelen zijn er immers op gericht om alle leerlingen de kans te bieden te laten zien wat ze kunnen.

Wij wensen u en uw zoon / dochter veel succes bij het maken van de schoolkeuze.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Wim Gertenbach
College Zandvoort

Wim Gertenbach College
Zandvoortselaan 19a
2042 XD Zandvoort
Tel.: 023-571 37 82

informatie@wimgertenbachcollege.nl
www.wimgertenbachcollege.nl

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ